Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 204115

Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy

DRWĘCA

z dodatkami: „Opiekun Młodzieży“, „Dodatek powieściowy“ i „Nasz Przyjaciel“

„Drwęca“ wychodzi trzy razy tygodniowo w wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów 1,— zł z doręczeniem 1,19 zł miesięcznie. Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.
Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemiasto-Pomorze

Druk i wydawnictwo: „Drwęca“ Sp. z o. p. w Nowemmieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 5 groszy, na stronie 8-łamowej 15 groszy, w tekscie na 2 i 3 stronie 20 groszy, na 1 stronie 25 groszy, przed tekstem 30 groszy.
Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Redaktor odpow.: w zast. W. Stawicki w Nowemmieście.

Nr. 69 Nowemiasto-Pomorze, Sobota 13 dnia czerwca 1925. Rok V

Francja o naszych granicach zachodnich.

Sprawcy rozbrojenia Niemiec, „bezpieczeństwa“, Paktu Zachodniego, Paktu Gwarancyjnego, niemieckich granic wschodnich, a przez to samo i zachodnich granic Polski, nie schodzą już od długiego czasu z porządku dziennego rokowań francusko-angielskich.

Nie brak było dotychczas mniej lub więcej ważnych enuncjacji mężów stanu francuskich i angielskich, które pozwalały śledzić rozwój myśli francuskiej i angielskiej w tych kwestjach, były to jednak zawsze enuncjacje ostrożne, dotyczące tylko poszczególnych punktów danej kwestji.

O ile stanowisko Francji było zawsze mniej lub więcej jasne, o tyle pogląd angielskich sfer rządzących nigdy nie był określony definitywnie.

Sprawa zabezpieczenia zachodnich granic Polski nie weszła jeszcze w stadjum, w którem możnaby było stwierdzić, że będzie załatwiona w ten, a nie inny sposób. Niepewnie przedstawia się również wysuwana obecnie podobno z całą stanowczością przez rząd angielski sprawa arbitrażu.

Ważną rolę w rokowaniach francusko-angielskich odgrywa — jak to można było stwierdzić już od samego początku — kompleks układów polsko-czechosłowackich.

Potwierdzenie znaczenia tych układów znajdujemy ostatnio w oświadczeniu zastępcy szefa gabinetu Painleve'go, p. Karola Henry, przy sposobności uroczystego odsłonięcia pomnika w okolicach Arras ku czci ochotników czechosłowackich, poległych we Francji w czasie wielkiej wojny.

Mowa p. Henry wywarła — jak donoszą depesze — „głębokie wrażenie“ na uczestnikach uroczystości. A była ona tylko dalszem i jednem z licznych już podkreśleń znaczenia, jakie rząd francuski przypisuje układom polsko-czechosłowackim dla sprawy pokoju w Europie w ogólności, a w Europie wschodniej w szczególności.

Oświadczenie p. Karola Henry zasługuje na uwagę z tego zwłaszcza względu, że p. Henry reprezentował wówczas oficjalnie premjera Francji i że było ono uczynione w czasie uroczystości charakterystycznej również z tego względu, że — jak donoszą wspomniane depesze — „ostatnie miejsce spoczynku ochotników czechosłowackich, poległych we Francji, znajduje się w odległości kilkuset zaledwie metrów od krzyża, wzniesionego dnia 17 maja r. b. na pamiątkę żołnierzy polskich, zmarłych na polu bitew we Francji“.

Porozumienie francusko-angielskie osiągnięte.

Genewa, 8 6. Odpowiedź, doręczona Briandowi przez Chamberlaina stwierdza całkowitą zgodność poglądów Francji i Anglji, co do odpowiedzi, jaka ma być udzielona na propozycję niemiecką, dotyczącą paktu bezpieczeństwa. Chodzi tylko o wprowadzenie do tekstu kilka zdań, uświęcających to porozumienie w ostatecznej redakcji. Obecne całkowite porozumienie Francji, Anglji i Belgji stwierdza, że Wielka Brytanja jest stanowczo zdecydowaną gwarantować granice nad Renem, określone przez traktat wersalski. Anglja uważałaby za powód do wojny wszelkie pogwałcenie przez Niemcy klauzul terytorjalnych i wojskowych, dotyczących granicy nadreńskiej. Dla zagwarantowania tej granicy Anglja obowiązuje się oddać do dyspozycji Francji i Belgji całość swych sił wojskowych, morskich i powietrznych.

Co się tyczy wschodnich granic Rzeszy — Anglja oświadcza z naciskiem swoją wierność postanowieniom i zobowiązaniom traktatu wersalskiego. Granice Polski i Czechosłowacji pozostają pod ochroną paktu Ligi Narodów, którego znaczenie Anglja uznała i potwierdziła. Anglja pozostawia Francji całkowitą swobodę nadawania jej zobowiązaniom charakteru ogólnego, które są wspólne wszystkim członkom Ligi Narodów — takiej formy, któraby najlepiej odpowiadała interesom jej sojuszników. Wszystkie konwencje winny oczywiście pozostawać zgodne z duchem i literą paktu Ligi Narodów.

Wreszcie na wypadek, gdyby jej sojusznicy wschodni ulegli oczywistej napaści, Francja upoważniona będzie do użycia zdemilitaryzowanej sfery nadreńskiej jako podstawy operacji, mających na celu niesienie pomocy napadniętym sojusznikom.

Przyjęcie Niemiec do Ligi Narodów może nastąpić dopiero wtedy, gdy pakt bezpieczeństwa całkowicie odpowiadający wymienionym powyżej warunkom zostanie podpisany przez Rząd Rzeszy.

Genewa, 9 6. Chamberlain oświadczył przedstawicielom pracy, że ponieważ osiągnięto porozumienie pomiędzy Francją a Anglją, odpowiedź dla Niemiec prześle się w dwóch lub trzech dniach. P. Briand zaś powiedział, że Niemcy powinni wziąć prawdziwie udział nad zabezpieczeniem pokoju w Europie. Na zapytanie w sprawie udziału w pakcie innych państw Briand odpowiedział, że Czechosłowacja i Polska bardzo są zainteresowane w tem, aby doszło do porozumienia, pomiędzy Niemcami, a ich zachodnimi sąsiadami.

Opinja berlińska wobec ugody angielsko-francuskiej.

Berlin, 9 6. Dzienniki berlińskie, omawiając genewskie doniesienie, twierdzą, że wobec takiego stanu rzeczy, pakt byłby dla Niemiec nie do przyjęcia, gdyż Anglja i Francja nie mają prawa wyłamywać się z wyraźnych postanowień Traktatu Wersalskiego. Uzgodnienie poglądów Chamberlaina i Briand'a wywołało wielkie niezadowolenie. To też dzienniki berlińskie pocieszają rodaków, że między Anglją a Francją pomimo rozmaitych pogłosek, do zgody nie doszło.

Planowany zamach na ministra Benesza.

Wiedeń, 9. 6. Donoszą, że emisarjusze stowarzyszenia „Budzących się Węgier“ postanowili w porozumieniu z niemieckimi nacjonalistami urządzić zamach podczas projektowanego pobytu Benesza w Wiedniu. Sprawcami zamachu mieli być porucznik węgierski, student uniwersytetu w Budapeszcie, oraz oficer armji austryjackiej. Wobec odwołania podróży do Wiednia zamiar zamachu został zarzucony.

Krwawe walki w Bułgarji.

Znowu wybuchły rozruchy w Sofji. W walkach ulicznych, pomiędzy policją a komunistami zabito 68 osób, a m. in. jednego z posłów Sobranja oraz przywódcę partji włościańskiej, którego willę wysadzono dynamitem w powietrze.

Wiadomości z kraju i z miasta.

Nowemiasto, dnia 12 czerwca 1925 r.

Kalendarzyk. 12 czerwca. Piątek, Jana w. Bazylida.
13 czerwca. Sobota, Antoniego z Padwy w.
14 czerwca. Niedziela, 2. po Świąt. Bazylego
Wschód słońca g. 3 — 39 m. **Zachód słońca** g. 8 m. 21
Wschód księżyca g. 12 — 36 m. **Zach. księżyca** g. 11 m 27

Poświęcenie sztandaru Tow. Powstańców i Wojaków w Brodnicy.

Brodnica. W niedzielę, dnia 7. bm. odbyła się tu uroczystość poświęcenia sztandaru Tow. Powstańców i Wojaków. Po nabożeństwie, po odpowiedniem przemówieniu, dokonał poświęcenia sztandaru ks. prob. Bielicki. Następnie wbijano gwoździe. W uroczystości brali udział starosta pow. brodnickiego, burmistrz miasta oraz szereg innych władz.

Szczegóły dla uzyskania ulgi przejazdowej w związku z Wystawą Pomorską.

Wystawca lub osoba zwiedzająca Pomorską Wystawę winna pierwotny bilet kolejowy, wykupiony za normalną opłatą do Grudziądza zachować przy sobie. Komitet Wystawy zaopatrzy bilet ten na odwrotnej stronie numerem wydanej karty wstępu i odpowiednim stemplem lub podpisem, czyli bilet ten służyć będzie tylko jednej osobie.

Kasa osobowa w Grudziądzu przed wydaniem biletu ulgowego na jazdę powrotną odbiera od podróżnego pierwotny bilet i wydaje bilet nowy tylko do stacji pierwotnego wyjazdu, wynikającego z biletu, lub bliższej oraz zaopatrzy przedłożoną kartę wstępu datownikiem na dowód wydania biletu powrotnego. Jako dowód jazdy za biletem ulgowym otrzymuje podróżny kartę wstępu z nowym biletem dla okazywania podczas jazdy.

Kradzieże.

Pelplin. Niedawno temu dokonano kradzieży w mieszkaniu nauczyciela p. Spechta w Rudnie. Wkradłszy się do mieszkania, pootwierał szafy i biurko. Po dokonaniu tegoż skradł części trzech ubrań, tak że poszkodowany ani jednego ubrania kompletnego nie posiadał. Złodziej także zabrał zegarek srebrny, około 90 złotych w gotówce i browning.

Ślady wskazują, że osoba, która dopuściła się tej kradzieży była bez obuwia. Skradłszy nauczycielowi tyle rzeczy udał się do szkoły i tam skradł obrus, który posłużył mu do zawinięcia skradzionych rzeczy.

Znalezienie monstrancji.

Poznań. Przed kilku dniami z głębin jeziora Krzyżownickiego wydobyli łowiący w nim 2 chłopcy monstrancję bez podstawy. Chłopcy ci odnieśli monstrancję do proboszcza, który niezwłocznie uwiadomił o tem posterunek policji państwowej w Tarnówku. Monstrancja, której środkowa część wyobraża Boga ojca obecnie znajduje się w Poznaniu w Komendzie Policji Państwowej.

Psy stróżami toru kolejowego.

Warszawa. Prasa warszawska domaga się, aby wobec częstych zamachów na tory kolejowe, polskie dyrekcje kolei poszły w ślad za niemieckiemi, ustanowiły jako stróży toru kolejowego specjalny gatunek z rasy psów wilków. Władze kolejowe niemieckie utworzyły specjalny zakład dla psów, a służba ich wydała dobre owoce, gdyż zmniejszyły się kradzieże drutów miedzianych, jako też i napady rabunkowe na pociągi.

Niezwykłe zjawiska.

Pod Warszawą blisko fortu Mirosławskiego, licznym przechodniom przedstawił się osobliwy widok. Oto z niewyjaśnionych przyczyn zapaliła się żywym płomieniem trawa na pobliskiej łące i ogień podsycany wiatrem posuwał się ku dworcowi gdańskiemu, zawezwano natychmiast 1 oddział straży ogniowej, która przy pomocy sikawek zdołała pożar stłumić.

We Francji, w pobliżu miejscowości Toursemier, w prowincji Auvergne zauważono, że temperatura powierzchni ziemi doszła do niezwykłej wysokości. Podeszwy obuwia palą się na natychmiast, jeżeli wstępuje się na ten płonący teren. Jak naukowe badania stwierdziły, przyczyną tego niezwykłego zjawiska jest pożar podziemnej żyły naftowej. Uczeni zamierzają po ugaszeniu ognia eksploatować te żyły, które prawdopodobnie są bardzo bogate.

Komunikat.

Wobec wzmagającego się importu towarów niemieckich a zwłaszcza artykułów pierwszej potrzeby co spowodowało bardzo ujemny bilans handlowy oraz doprowadzić może do kompletnej ruiny przemysłu polskiego podejmuje obecnie Związek Obrony Kresów Zachodnich akcję zwalczenia wyrobów niemieckich. Akcja ta prowadzoną zostanie za pomocą wykładów z przezroczami, które społeczeństwo polskie uświadomioną o grożącem nam niebezpieczeństwie i konieczności niekonsumowania wyrobów niemieckich, lecz zastąpienie ich jakościowo niegorszemi fabrykatami polskimi.

Obecnie rozsyła Związek Obrony Kresów Zachodnich pisma do Panów Fabrykantów z prośbą o łaskawe dostarczenie przezroczy przedstawiających ich przedsiębiorstwo, pracę i wytwórczość oraz o materjał informacyjny o danej fabryce i ewentualnie gotowe prospekty, druki agitacyjne itp. na podstawie których, odpowiednie wykłady opracowane zostaną.

Rozmaitości.

Okropny stan poszukiwaczy złota w Bolszewji.

Władze bolszewickie, chcąc wywrzeć na zagranicy poważniejsze wrażenie i znaleźć łatwiej kredyt w bankach amerykańsko-angielskich, rozpuściły przez prasę i depesze radjowe wiadomość o odkryciu w Jakuckim kraju nowych wielkich żył złota nad Amurem. Dla tego utworzyła się tam nowa republika sowiecka „jakucka“

Istotnie temi wiadomościami zainteresowały się Anglja i Ameryka. Jednak dzięki propagandzie Sowietów, wieść o złotych źródłach nad Amurem rozniosła się po całej Europie i Azji, skutkiem czego olbrzymie rzesze ludu, dążyły w tamtą stronę. Część złota jaką rzeczywiście znaleziono, rząd sowiecki wywiózł, zaś pozostałe żyłki rozdrapano i sprzedano, czyhającym handlarzom. I wreszcie złota zabrakło.

Jednak fale ludzi nad Amur płyną, a zamiast złota znajdują śmierć głodową i giną od zarazy. Pewną część przybyszów cholera wyniszczyła, a reszta trudni się łupiestwem lub wraca do kraju rodzinnego.

Rząd sowiecki wydał okólniki, aby powstrzymano emigrację do kopalń złota. Dalej wyjaśnia, że wiadomość o kopalni złota nad Amurem, miała przywieść kapitalistów mieszczaństwa, a nie proletarjat.

Zatem nie powinno się wierzyć sowietom, ponieważ dla reklamy nie powstrzymują się od pędzenia w nędzę i niechybną śmierć swych obywateli.

WYSTAWA!

W czasie od 10. do 14. czerwca br.

urządza

Progimnazjum w Lubawie

w sali rysunkowej,

wystawę prac uczniowskich,

która obejmować będzie: **rysunki, malatury, szkice, zdobnictwo, wycinanki, roboty w kartonie, tekturze, glinie i roboty piłeczkowe.**

Dochód przeznaczony na zakup książek

Wystawa otwarta od godz. 3—7 wiecz.

Wstęp dla dorosłych 50 gr, młodzieży 15 gr.

Praktyczny poradnik.

Jak zaradzić cholerze drobiu

Jakie są oznaki cholery drobiu?

Drób robi się osowiały, smutny, u kur grzbień sinieje, a po pewnym czasie ptactwo nagle pada na ziemię i zdycha. — Co czynić, by chorobie zapobiedz, albo już zagnieżdżoną przerwać.

Drób należy zaraz przepędzić do innego kurnika i nie wypuszczać na dwór, aż po odkażeniu zarażonego kurnika i podwórka. Zarażony kurnik pobielić, potem postawić w nim garnek z żarzącemi się węglami, posypać na nie trochę siarki i zamknąć szczelnie drzwi, aby dym z palącej się siarki przeniknął we wszystkie szczeliny. Ziemię w kurniku skopać głęboko. Grzędy wymyć ługiem i obielić mlekiem wapiennem z karbolem, albo najlepiej spalić. Całe podwórko czysto wygrabić, a jeżeli możne, przekopać. Wodę dawać drobiowi na razie przegotowaną z kwasem solnym, którego dodaje się tyle, żeby woda była kwaskowata. To jedno może przerwać zarazę i ocalić resztę drobiu. Zaraza powstaje zawsze z nieczystości, a szczególniej z wody nieczystej stojącej w kałużach. Dlatego to w miasteczkach, gdzie do kałuż spływa więcej nieczystości, drób częściej choruje, a zachorowawszy, prawie zawsze zdycha. Czystość więc, świeża woda i świeży pokarm to są główne warunki, od których zależy pomyślna hodowla drobiu. O zarazie i pomorze drobiu należy niezwłocznie zawiadomić urząd gminny, który obowiązany jest z koleji zawiadomić powiatowego lekarza zwierząt.

L. K. D.

Ruch towarzystw.

Nowemiasto. Baczność Członkowie Tow. Śpiewu „Harmonja“. Miesięczne zebranie Tow. Harmonji odbędzie się jutro (w sobotę) dnia 13 czerwca br. o godz. 8-mej wiecz. w lokalu Pana Bony.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z zeszłego zebrania.
3. Wniosek skarbnika o zwolnienie go z urzędu.
4. Płacenie składek.
5. Wprowadzenie nowych członków.
6. Sprawa składek dla okręgu i związku.
7. Wolne wnioski.

Uprasza się o punktualne przybycie dla ważności spraw.

Cześć pieśni: Zarząd

Nowemiasto. Tow. Młodz. Kat. w niedzielę dnia 14. bm. zaraz po nieszporach zebranie w lokalu p. Jankowskiego. Sprawozdanie delegacji wysłanej na Zlot w Częstochowie.

Gotów! Zarząd.

W tutejszem rejestrze spółdzielczym pod nr. 1 przy firmie **Kredit i Sparbank** wpisano dziś następującą zmianę statutu na podstawie uchwały **Walnego zebrania** członków

z dnia 11-go maja 1925 r.

Łam 6: § 32 jeden rok zmienia się na trzy miesiące,
§ 37 udział członka ustala się na zł 100, przyczem jeden członek spółdzielni może posiadać najwyżej 50 udziałów,
§ 37 przy uzyskaniu pożyczki przez członka na zł 2000 w nien członek za każde pożyczone dalsze zł 2000 nabyć dalszy udział i bezzwłocznie go wpłacić,
§ 38 u. 2 Tak samo wypowiedzenie pojedyńczych udziałów nie jest ważnem skreśla się,
§ 39 sumę poręki 20 złotych powyższa się na zł 500.

Nowemiasto, dnia 3 czerwca 1925 r.

Sąd powiatowy.

Walne zgromadzenie z dnia 4 maja 1925 r. uchwaliło podwyższyć udział członków. Wzywamy niniejszem członków w myśl powyższej uchwały o wpłacenie pierwszej raty w sumie złotych 25,

do 11-go lipca br.

Nowemiasto, dnia 9 czerwca 1925 r.

Kredit & Spar-Bank

sp. z o. o.

Moja córka Pelagja opuściła dom bez pozwolenia, proszę więc, żeby jej nikt nie trzymał i nie pożyczał, gdyż za nic nie odpowiadam.

Wincenty Samulski

Nowemiasto, wybud.